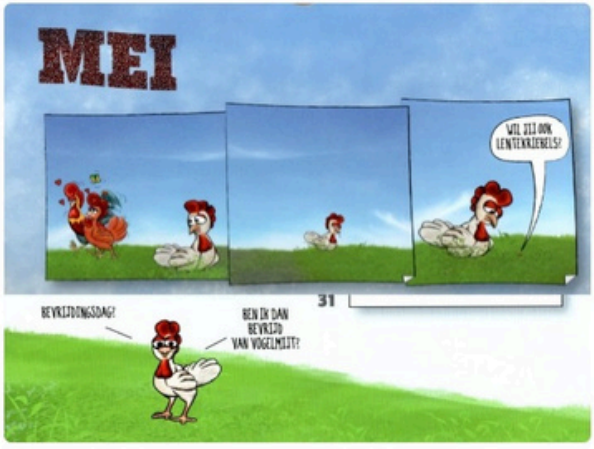

Mammientjes Kippen-Almanak

Het is al mei!

De kuikentjes worden steeds groter en de kippen hebben een stofbad nodig!

Bijna moederdag. Gaan we iets lekkers maken?

1. Verantwoord je kuikens verwennen
2. Stofbaden: De natuurlijke spa voor je kippen
3. Zorg tijdig voor schaduw
4. Weg met die luizen!
5. Koken voor mama: Verras haar met heerlijke ham- en eipotjes

Verantwoord je kuikens verwennen

Het is verleidelijk om jonge kuikens direct te trakteren, maar hun spijsvertering is in de eerste weken nog volop in ontwikkeling. Volg dit stappenplan om ze gezond en veilig groot te brengen.

Stap 1: De basis moet staan

Voordat je überhaupt aan extraatjes denkt, moet de basisvoeding perfect zijn.

- **Hoofdvoeding:** Gebruik een kwalitatief hoogwaardig **startvoer/kuikenvoer**. Dit bevat exact de proteïnen en mineralen die ze nodig hebben voor de groei van hun organen en veren.
- **De 5%-regel:** Snacks mogen nooit meer dan 5% van het dagelijkse dieet uitmaken. Zie het als een supplement, niet als maaltijdvervanger.

Stap 2: Het juiste moment van introductie

Geduld is cruciaal voor een gezond darmstelsel.

- **Wacht tot week 2:** Hoewel kuikens bij een moederhen direct buiten pikken, kun je bij kunstmatige opfok het beste wachten tot ze minimaal 2 weken oud zijn.
- **Herkenning:** Door eerst alleen startvoer te geven, leren ze wat hun 'echte' eten is. Dit voorkomt dat ze later kieskeurige eters worden.

Stap 3: Onmisbaar bij snacks – Grit (voor kunstmatige opfok kuikens)

Zodra een kuiken iets anders eet dan zacht startvoer, heeft het hulp nodig bij de vertering.

- **Functie van grit:** Kuikens hebben geen tanden. Ze gebruiken kleine steentjes (grit) in hun spiermaag om voedsel te vermalen.
- **Belangrijk:** Geef **nooit oesterschelpen** aan kuikens. Dit bevat te veel calcium, wat hun nieren onherstelbaar beschadigt. Gebruik specifiek fijn **kuikengrit**.
  (kuikens die buiten bij de moederhen lopen, hebben geen grit nodig. Die vinden buiten zelf kleine steentjes)

Stap 4: Veilige traktaties kiezen

Kies voor snacks die hydrateren, vermaken of een proteïneboost geven:

- **Groenten:** Sla en komkommer zijn perfect tegen verveling en hydrateren goed. Hang een blad sla op; dit stimuleert natuurlijk pikgedrag. Maar ook de blaadjes van de paardenbloem zijn super gezond.
- **Eiwitten:** Een hardgekookt ei is een fantastische boost voor zwakkere kuikens. Prak het fijn.
- **Fruit:** Stukjes watermeloen, aardbei of appel (zonder pitjes) zijn geliefd, maar geef dit met mate vanwege de natuurlijke suikers.
- **Natuurlijk gedrag:** Gekiemde zaden of een paar gedroogde meelwormen bootsen hun natuurlijke dieet na en helpen bij het tam maken.

Stap 5: Wat je absoluut moet vermijden

Sommige zaken zijn simpelweg gevaarlijk voor jonge kippen:

- **Rauwe bonen en avocado:** Deze zijn giftig voor vogels.
- **Sterk bewerkt voedsel:** Geef nooit producten met zout, suiker of frituurvet.
- **Grote stukken:** Snijd alles ter grootte van een snaveltje om verstikking te voorkomen.

Stofbaden: De natuurlijke spa voor je kippen

Kippen nemen stofbaden om hun veren schoon te houden en zich te beschermen tegen parasieten zoals luizen en mijten. Dit is geen luxe, maar essentieel instinctief gedrag. Het ontbreken van een stofbadplek kan zelfs leiden tot gedragsproblemen en stress in je toom. Stofbaden, zelfs voor kuikens!

Hoe maak je een stofbad?

Het aanbieden van een stofbad is eenvoudig en kan op twee manieren:

1. In de volle grond

Heb je een tuin met gras of zand? Graaf dan simpelweg een ondiep gat. Maak het groot genoeg voor meerdere kippen tegelijk, want ze kruipen vaak gezellig bij elkaar. Maak de bestaande grond los of meng er wat extra aarde doorheen.

- **Tip:** Kies een plek in de schaduw; daar trekken de kippen zich graag terug als de zon fel schijnt.

2. In een container

Bij minder ruimte kun je creatief zijn met materialen die je al hebt:

- Een oude kinderzandbak of een grote plastic bak.
- Oude traktorbanden.
- Een zelfgemaakte bak van boomstammen, bakstenen of oude bielzen.

De ideale vulling

Wat kun je het beste in het stofbad doen? Een mix van onderstaande materialen werkt vaak het best:

- **Bouwzand:** Gebruik liever bouwzand dan speelzand; dit is grover en effectiever. Zelfs jonge kuikens in de broedmachine beginnen instinctief direct te baden als je een schaaltje zand neerzet.
- **Tuinaarde of bodem:** Gewone grond is prima, zolang het maar droog en fijn is.
- **Potgrond:** Kippen zijn er dol op, al is het voor een groot bad een wat duurdere optie.
- **Diatomeeënaarde:** Dit fijn gemalen gesteente doodt parasieten op natuurlijke wijze. Gebruik het met mate; overmatig inademen kan de luchtwegen van de kip (en die van jou) irriteren.
- **Gedroogde kruiden:** Kruiden genezen geen actieve plaag, maar werken wel preventief en rustgevend. Lavendel, munt en rozemarijn ruiken heerlijk en weren insecten op een natuurlijke manier.

Kortom: Een stofbad is de beste investering voor een gezonde en blije kip!

Zorg tijdig voor schaduw

In april hebben we al een voorproefje van warm weer gehad, maar de echte zomerhitte moet nog komen. Dat vraagt om extra voorbereiding voor je buitenverblijf. Omdat kippen nauwelijks kunnen zweten, zijn ze erg gevoelig voor hittestress. Schaduw is dus van levensbelang.

Wat kun je doen?

- **Natuurlijke schaduw:** Plant (fruit)bomen of struiken in en rond de ren.
  Dit biedt de meest natuurlijke koelte. Houd er wel rekening mee dat het even duurt voordat ze groot genoeg zijn.
- **Snel resultaat:** Span een schaduwdoek of zeil over een deel van de ren.
  Dit is een goedkope en zeer effectieve oplossing.
- **Noodoplossing:** Heb je direct koelte nodig? Gebruik oude strandparasols. Het ziet er misschien wat vreemd uit in de tuin, maar je kippen zullen je dankbaar zijn.

Plant aardbeien: een gezonde traktatie

Aardbeien zijn makkelijk te kweken en zitten boordevol vitamine C, kalium en antioxidanten. Deze voedingsstoffen ondersteunen de mobiliteit van je kippen en helpen hen bij het herstel van hittestress.

Aan de slag:

Let op:

- **Planten:** Zet aardbeien in goed doorlatende grond op een zonnige plek. Zorg dat de 'kroon' (het hart van de plant) net boven de grond uitsteekt.
- **Verzorging:** Houd de grond vochtig en geef elke tien dagen vloeibare mest. Je kunt vaak al binnen 4 tot 6 weken de eerste vruchten verwachten.
- **Vermeerderen:** Leid uitlopers naar een potje met aarde. Zodra ze wortels hebben, knip je ze los van de moederplant. Zo heb je volgend jaar gratis nieuwe plantjes.

Let op:

- **Bescherm je oogst:** Kippen zijn dol op aardbeien en vreten een veldje in recordtempo kaal. Wil je zelf ook oogsten? Zet de planten dan achter een hekje of in hoge plantenbakken.
- **Met mate:** Zie aardbeien als een luxe snack en niet als vervanging van hun basisvoeding.

Vers drinkwater: de eerste levensbehoefte

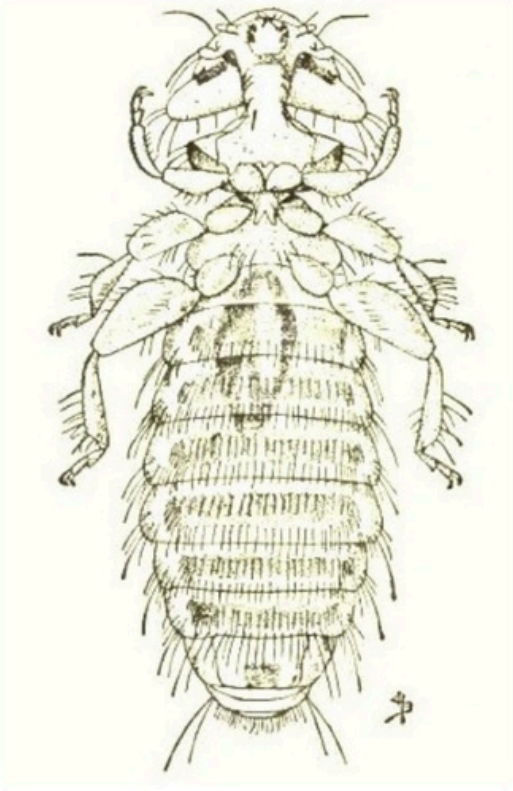
Tijdens warme dagen drinken kippen tot wel twee keer zoveel als normaal.
Water is hun belangrijkste manier om af te koelen.

- **Verversen:** Ververs het water minimaal twee keer per dag. Lauw water is minder aantrekkelijk en een broedplaats voor bacteriën.
- **Koel houden:** Zet de drinkbak op een schaduwrijke plek.

Tip: leg een bevroren flesje water in de drinkbak om het water extra lang koel te houden.

Weg met die luizen!

Met het warmere weer in aantocht steken luizen en mijten vaker de kop op.
Deze maand focussen we op de luis; een snel voortplantend beestje dat in een mum van tijd je hele koppel kan besmetten. Voor jonge kippen kan een ernstige plaag zelfs dodelijk zijn.

Wat je moet weten:

- **Voeding:** Luizen leven van huidschilfers en bloed. Ze irriteren de huid rond de basis van de veren.
- **Niet voor mensen:** Kippenluizen overleven niet op mensen, maar ze kunnen je wel bijten. Dit veroorzaakt jeukende, rode vlekjes op je benen als je een besmet hok binnengaat.

Preventie: Voorkomen is beter dan genezen

1. Weer wilde vogels
Wilde vogels zijn de grootste verspreiders. Houd vogelvoer voor tuinvogels ver uit de buurt van je kippenhok. Dit verkleint direct de kans op luizen én vogelgriep.

2. Bestrijd knaagdieren
Ratten en muizen dragen ook parasieten over. Zorg voor een knaagdierproof hok en pak een eventuele plaag direct aan.

3. Extra zorg voor broedse hennen
Een broedende hen neemt minder vaak een stofbad, waardoor ze een makkelijk doelwit is. Controleer haar extra goed.

Controle: Hoe herken je een besmetting?
Check je kippen regelmatig op de volgende signalen:

- **Rond de cloaca:** Klontjes eitjes aan de veerbasis of vuile veren.
- **Gedrag:** Rafelige veren of kale plekken (door het zelf kaal pikken tegen de jeuk).
- **Gezondheid:** Een bleke kam of een plotselinge dip in de eierproductie.
- **Zichtbaarheid:** Kleine, lichtgekleurde beestjes die snel wegschieten tussen de veren.

Aanpak: Wat te doen bij een plaag?
Grijp direct in zodra je luizen ontdekt. Wacht niet af; een milde besmetting wordt razendsnel een ramp

- **Behandel alles:** Behandel zowel de kippen als het hele hok.
- **Gebruik poeder:** Een poeder werkt vaak effectiever dan een spray. Kies een middel met **permethrin**; dit is een krachtig ingrediënt dat zowel luizen als mijten doodt.
- **Kruiden zijn geen geneesmiddel**
  Vertrouw bij een actuele plaag niet op kruiden of huismiddeltjes; deze zijn alleen nuttig ter preventie. Als je kippen eenmaal besmet zijn, is chemische bestrijding vaak de enige manier om ernstige ziekte of sterfte te voorkomen. Kruiden bieden simpelweg onvoldoende zekerheid wanneer snelle actie vereist is.

Neem geen risico met de gezondheid van je toom!

Koken voor mama: Verras haar met heerlijke ham- en eipotjes

Deze heerlijke potjes uit de oven zijn het ideale moederdagontbijt: super simpel, maar ontzettend lekker.
Wil je extra uitpakken? Voeg dan wat groenten toe, zoals doperwtjes of champignons. Bak de champignons wel even kort aan van tevoren; dat haalt de smaak echt op!

Dit gerecht is van zichzelf koolhydraatarm. Serveer het met een sneetje geroosterd brood,
of laat het brood achterwege voor een lichtere variant. Zelfs mét een sneetje brood blijft het een verantwoorde start van de dag.

Een ideaal cadeautje uit de keuken!

Ingrediënten

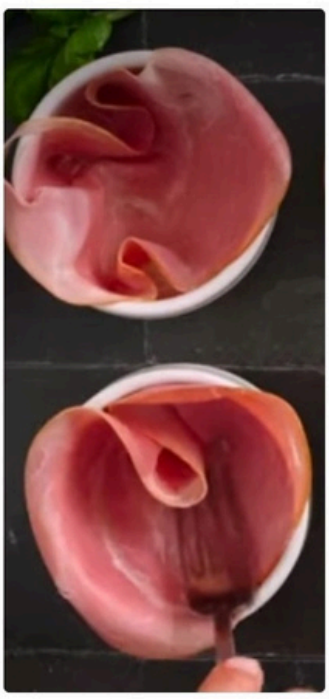
4 personen

- 1 tl olijfolie
- 4 plakjes ham
- 2 takjes basilicum blad geplukt
- 4 el crème fraîche
- 4 eieren (L)
- zeezoutvlokken en peper
- 4 sneden brood naar keuze geroosterd
- boter

Bereidingswijze:

- Verwarm de oven voor op 170 °C.
  Vet 4 ovenbakjes in met een prop keukenpapier gedoopt in de olijfolie.
- 'Bekleed' elk bakje met een plakje ham.
  Verdeel de basilicum erover en schep er steeds 1 eetlepel crème fraîche in.
- Breek boven elke ramekin 1 ei.
- Bak de eieren in 15 minuten gaar in de oven.

Serveer met zeezoutvlokken, peper, geroosterd brood en boter.

Liefs, Mammientje Tien

Colofon & Website
Deze kippenalmanak is met liefde gemaakt door Mammientje Tien, eigenaar van Kippenzadel Mammientje Tien.
🏡 Bezoek mijn website voor handige tips en ambachtelijke pluimveezadels op maat:
👉 www.kippenzadel-mammientje-tien.nl